

ТИПОЛОГІЯ ЕФЕКТИВНОГО КЕРУВАННЯ ПРОЦЕСОМ ЕНЕРГОСПОЖИВАННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ГІРНИЧОРУДНОГО КОМПЛЕКСУ

ЯЛОВА О.М., БАУЛІНА М.А., ДВНЗ «Криворізький національний університет», м. Кривий Ріг.

Вступ. Ефективне керування споживанням електричної енергії відіграє визначну роль у формуванні стратегії підприємств та ключових моментів їх діяльності, тому процес споживання електричної енергії потребує постійного моніторингу.

Мета та завдання. Визначення топології ефективного керування та системи моніторингу енергоспоживання підприємств гірничорудного комплексу для виявлення слабких місць виробництва та своєчасного реагування на зовнішні та внутрішні виклики.

Матеріал і результати дослідження. Для оцінювання споживання електричної енергії гірничорудними підприємствами на теперішній час не існує адекватних універсальних методів, які б дозволяли провести типологію підприємств за класифікаційними ознаками [1]. Концепція їх класифікації буде істотно відрізнятися від інших, адже у даному виді діяльності існують фактори та чинники, вплив яких неможливо не врахувати. Серед причин необхідності диференціації на українських підприємствах можна виділити наступні: потреба в застосуванні сучасних методів внутрішньовиробничого обліку, контролю та аналізу, що адекватні ринковій економіці; конкуренція, що посилюється, вимагає все більш швидкої адаптації до ринкового оточення; ускладнення організаційної структури, що вимагає координації взаємозв'язків між новостворюваними та існуючими підсистемами управління. Аналіз науково-практичних джерел свідчить про необхідність більш поглибленого вивчення закономірностей формування і механізмів використання сучасних інструментів, що дозволяють підвищити ефективність керування підприємством. Серед сучасних методів і процедур найбільш практично застосований – кластерний аналіз, адже він просто виявляє структуру даних, не пояснюючи, чому вони існують [2, 3]. Незалежно від предмета вивчення, кластерний аналіз припускає наступні етапи: створення вибірки для кластеризації; визначення множини змінних, за якими будуть оцінюватися об'єкти у вибірці; обчислення значень тієї чи іншої міри схожості між об'єктами; застосування методу кластерного аналізу для створення груп схожих об'єктів; перевірка достовірності результатів кластерного рішення. При визначенні міри подібності об'єктів кластерного аналізу використовуються чотири види коефіцієнтів: коефіцієнти кореляції, показники віддалей, коефіцієнти асоціативності та ймовірнісні, коефіцієнти подібності. Кожен з цих показників має свої переваги та недоліки, які потрібно врахувати. На практиці у сфері технічних та економічних наук найчастіше застосовують коефіцієнти кореляції та віддалей. Кластерний аналіз гірничорудних підприємств здійснюється за наступними показниками: обсяг та глибина видобутку корисних копалин, притік води в шахту, витрати стисненого повітря, чисельність персоналу.

Висновки. Ефективне керування є важливим чинником при оцінюванні споживання електричної енергії залізородними підприємствами, але для його здійснення необхідно виділити чітку типологію. Користуючись методикою кластерного аналізу виділені критеріальні ознаки для підприємств гірничорудного комплексу.

Список використаних джерел

1. Самойлович И.С. Проблемы электроснабжения рудных карьеров: Учебное пособие. К.: УМК ВО, 1990. – 48 с.
2. Пастухова В. В. Стратегічне управління підприємством: Монографія. — К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2002. – 302 с.
3. Айвазян С.А., Мхитарян В.С. Прикладная статистика и основы эконометрии. – М.: ЮНИТИ, 1998. – 1022 с.